

Kjak



Jens Wang

Hugburður til fólkvøkstur í Føroyum

Opið bræv til øll valevni til løgtingsvalið

Nú løgtingsval stendur fyri durum skal eg til íblástur til øll valevni hervið lýsa fortreytirnar fyri míni atkvøðu. Eg ætli mær at stemma upp á tann persón ella flokk, ið best kann sannføra meg um, hvat viðkomandi fer at gera við spurningin um fólkvøkstur í Føroyum. Vit útflyta sum er okkara ungdom í stórum tali, uttan at skapa eitt samfelag, flestu teirra ynskja at venda aftur til. Í mun til hesa avbjóðing eru allir aðrir samfelagsspurningar eftir mínum tykki í longdini spurningar av minni týðningi.

Tað skal verða sagt beinanvegin, at ótøkiligur retorikkur um, at tann og tann flokkur ella valevni ætlar at virka fyri tí og tí, fer ikki at ávirka mína atkvøðu. Tað er bert dirvi og ítøkilig munandi

tiltøk beinanvegin, sum kann ávirka meg í so máta.

Eg eri givin við at velja eftir høggra/vinstra, loysing/samband, kristilig/verðsligt í mun til løgtingsval. Av tí at eingin blokkpolitikkur verður førdur í Føroyum, havi eg sum veljari ongan kjans at vita, hvat mín atkvøða fer at verða brúkt til. Tá tað samstundis kann staðfestast, at lítil og eingin floksdisiplin er á tingi, og at tað er 10-20% møguleiki fyri, at ein valdur løgtingslimur skiftir flokk ella stovnar egnan flokk í valtiðarskeiðnum, so er størri møguleiki at forútsígga, hvørji tølini verða í V4 leygardagin, enn at vita hvat mín atkvøða fer at verða brúkt til eftir løgtingsvalið.

Mín atkvøða er tí púrasta leys. Tann politikari, sum klárar at sannføra meg um, at viðkomandi veruliga hevur skilt avbjóðingina um fólkvøkstur í Føroyum, og ítøkiliga vísir á sannlíkar møguleikar at betra munandi

um hesa avbjóðing, fær mína atkvøðu.

Sum búskaparfrøðingar og onnur hava víst á í nøkur ár, so eru Føroyar á vandakós – vit verða við núverandi kós avtoftaðar eins og Hetland og nógvir aðrir útjaðarar hava upplivað síðstu áratíggini. Yvirskipað og foreinklað er myndin hendan: Uttan fólkvøkstur verður eingin búskaparvøkstur. Uttan búskaparvøkstur verður eingin trivnaður. Uttan trivnað verða eingi fólk eftir í landinum.

Fleiri kanningar eru longu gjørdar, sum vísa, hvat skal til fyri at minka um fráflytingina og vaksa um tilflytingina. Sum tað t. d. sæst í faldaranum »Eg vil so fegin hava, at børnini læra føroyskt« hjá Norðuratlantsbólkinum á Fólkatingi, so eru tað yvirskipaðir grundleggjandi spurningar sum arbeidsmøguleikar, lagalgir bústaðarmøguleikar, framhaldsútbúgvingar í Føroyum, sosialar veitingar um-

framt eitt meiri búgvíð og forútsigiligt løgting, sum hava størst týðning í hesum sambandi. Hagtølini til júst hesa kanning byggja á tøl, sum Danmarks Statistik hevur fingið til vega millum føroyingar búsitandi í Danmark, og er algongd við at googla heitið á faldaranum.

Her eru nøkur víðgongd men ítøkilig hugskot til íblástur:

- gjørdar verða greiðar tvørpolitiskar langtíðarætlanir við tí fyri eyga at menna Føroyar og vaksa um talið í íbúgvum
- sett verða ítøkilig vakstrar-mál, t. d. at vit ynskja, at tað skulu búgva 70.000 fólk í Føroyum um 20 ár
- sett verða ítøkilig mál fyri, at vit í Føroyum skulu seta á stovn 500 nýggj arbeidspláss hvørt ár, gjarna við hjálp frá útlenskum fyrirkum og útlenskari arbeidsmegi (har í millum sjálvandi føroyingum uttanlands)

• sett verða ítøkilig mál fyri, at t.d. 400 nýggjar bústaðareindir verða gjørdar tøk ar kring landið um árið, harav mugu helvtin verða somikið lagaligar, at fólk við minni inntøkugrundarlagi hava ráð at búgva í hesum bústaðareindum

• vælferðarveitingarnar í Føroyum verða dagfórdar við tí fyri eyga, at serliga láginntøkuhúsarhald við serligum tørvum hava ráð at liva eitt virðiligt lív í Føroyum

• hildið verður á fram við at granska í og ítøkiliggera hvat skal til at minka um fráflytingina og vaksa um tilflytingina

Hví ikki blása lív aftur í Visión 2015 hugtakið, tó við tí broyting, at miðað verður nú eftir, at Føroyar, tá komandi valtiðarskeið er runnið, er verðins besta land (útjaðari) at liva í, mált í mun til, hvussu væl vit megna at venda nettofráflyting til nettotilflyting?

Onkur spyr sjálvandi, hvussu vit skulu figgja alt hetta? Her er tað, at okkara politikarar, ið so fegnir vilja veljast inn á ting, koma inn í myndina. Tit verða vald at stýra og raðfesta vegna okkum veljarar. Tit eru undir okkum veljarum, ikki yvir okkum. Tykkara evni og vilji til at stýra og umraðfesta í mun til spurningin um fólka vøkstur kemur eftir mínum tykki at vísa, hvør politikari hevur uppbórið at ráða fyri borgum. Allar broytingar kosta bæði so og so. Tað mátti tó verið betri at raðfest í dag, nú fólkatalið er stagnerað, enn at skula raðfesta um 4 ár, tá ið fólka talið sannlíkt er byrjað á glíðibreytini niður móti null.

Vónandi fær onkur annar veljari eisini íblástur av omanfyrinevndu tankum.

Hoyvík, 27. september 2011

Jan Haldansen

Skipari

Javnarflokkurin vil sleppa av við útisiglarar

Nú vil Javnarflokkurin hava, at allir føroyingar skulu gjalda inn í eitt slag av einum grunni, sum teir kallað Fólkatrygd (hugskotið er allarhelst komi frá Norra). Teir eru komnir fram til, at nú kunnu teir áleggja øllum útisiglaraum eitt slag av skatti, soleiðis at landi kann fáa meiri inn í landskassan. Javnarflokkurin hevur í longri tíð, leita eftir einum hátti, at fáa pening frá teimum sum sigla úti í heimi og halda teir ivaleyst at hettar er leisturin.

Hví skulu vit sum hava valt at sigla úti straffast av Javnarflokkinum?

Tá ið ein er barn, so fær ein at vita frá foreldrum sínum, at útbúgving er lívs neyðug um ein skal hava nakran kjans víðari í lívinum. Vit hava so valt skipsførara og aðrir maskinmeistara. Vit fara út at sigla undir somu treytum sum okkara kollegar gera, og somuleiðis koyra vit eftir somu sáttmálum sum teir gera. Nú vil Aksel, við fylgi, hava at vit gjalda 10 % aftrat til landið aftrat

tí vit longu gjaldað har vit sigla og skulu so sigla saman við okkara kollegum og fáa 10% minni í úrtøku enn teir. Kundi hugsa mær at fingið at vita frá Akseli, hví vit ikki skulu hava sama nettovinning sum okkara kollegar úr Skandinavia.

Við skulu minnst til, at vit hava minni keypi orku enn okkara kollegar, tí at so at siga alt her í landinum er dýrari enn hjá teimum. Skulu vit nú eisini gjalda 10% aftrat, so verður alt ov stórir munur á og so verður tað

endaliga úrslitið, at teir sum sigla úti flyta av landinum og hvat er so vunnið. Vil Javnarflokkurin hava at teir sum sigla úti skulu flyta, ja so er bert at seta teirra ætlan í verk.

Um teir sum sigla úti ikki vóru her, so hevði t.d. Atlantsflog ikki havt eina tað einastu krónu í yvirskotið, og so kundu vit bara fyristilla okkum hvør skuldi havt gildið.

Øvundsjúkan er tann í drepur og eg byrji at lukta okkurt sum líkist øvundsjúku

frá Javnarflokkinum. Um tað er so, at landi er blivi ov dýrt at reka, so mugu tit seta tykkum niður og viðgera hvat er neyðugt at hava hjá samfelagnum Føroyar. Tit koma aldrin á mál, um tit ætlað at skatta tykkum til tað endaliga úrslitið.

Fólkið í landinum hevur valt ymiskar lívsleiðir og tað mugu tit eisini góðtakað.

Hví kunnu øll sum arbeiða ikki gjaldað sama skattapro-sent í skatti tildømis (40%), har so tey sum hava inntøkur lægri enn 200.000 kr hava ein

botnfrádrøtt. Hví skulu tey sum stremba eftir at tjena pengar, straffast afturfyri. Hattar er ein heilt skeivur tankagangur og um tit í Javnarflokkinum vilja hava tað soleiðis, so kemur hetta samfelagið aldrin at reisa seg.

Nú tað stundar framm ímóti vali, so kundi verði áhugavert fyri okkum sum sigla úti, at fingið at vita hvussu støðan hjá hinum flokkunum er fyri uppskoti-num hjá Javnarflokkinum.